

**Vabariigi Valitsuse määruse „Karula rahvusparki kaitse-eeskiri“
eelnõu
SELETUSKIRI**

1. Sissejuhatus

„Looduskaitseaduse“ § 10 lõike 1 ja § 11 lõike 1 kohaselt on Vabariigi Valitsusel õigus võtta ala määrusega kaitse alla ning kehtestada ala kaitsekord. Karula rahvuspark moodustati Vabariigi Valitsuse 8. detsembri 1993. a määrusega nr 387 „Soomaa, Vilsandi ja Karula rahvusparki moodustamine“ Eesti NSV Ministrite Nõukogu 24. septembri 1979. a määrusega nr 497 „Looduskaitsealade edasise väljaarendamise kohta“ moodustatud Karula maastikukaitseala baasil. Vastavalt „Looduskaitseaduse“ § 91 lõikele 1 kehtivad enne selle seaduse jõustumist kaitse alla võetud kaitsealade ja kaitstavate looduse üksikobjektide kaitseks kehtestatud kaitse-eeskirjad ja kaitsekord seni, kuni „Looduskaitseaduse“ alusel kehtestatakse uued kaitse-eeskirjad. Kõnesoleva määrusega laiendatakse olemasolevat kaitseala ning kehtestatakse uus kaitse-eeskiri. Karula rahvuspark on sealsete loodusväärtuste tõttu arvatud üle-euroopalise kaitstavate alade võrgustiku Natura 2000 alade hulka ning Karula rahvusparkiga liidetavatel aladel on keskkonnaministri määrusega kehtestatud ajutised majandustegevuse piirangud.

Vabariigi Valitsuse määruse eelnõu on koostanud Karula Rahvusparki Administratsiooni direktor Pille Tomson, kaitsekorra spetsialist Henno Peegel, metsanduse spetsialist Rainer Kuuba, LIFE-projekti koordinaator René Freiberg, seire ja andmehõive spetsialist Kaili Preismann, järelevalve spetsialist Mati Urbanik ja koosluste spetsialist Mats Meriste ning eksperdina Eesti Looduse Fondi spetsialist Eerik Leibak. Kaitse-eeskirja ekspertiisi tegi Uudo Timm. Kavandatud kitsenduste vajalikkust, „Looduskaitseadusele“ vastavust ja seletuskirja nõuetekohast vormistust kontrollis Keskkonnaministeeriumi looduskaitse osakonna peaspetsialist Marika Erikson (tel 626 2880). Eelnõu keeleteimetaja oli Enel Ormus (tel 6262 906) ja eelnõu õigusekspertiisi on teinud õigusosakonna jurist Hannes Mädo (tel 626 0725).

2. Eelnõu sisu

Kaitseala eesmärk on Lõuna-Eestile iseloomulike metsa- ja järverikaste maastike, pinnavormide, elustiku ja kultuuripärandi ning tasakaalustatud keskkonnakasutuse säilitamine, kaitsmine, taastamine, uurimine ja tutvustamine ning kaitsealuste liikide, EÜ nõukogu direktiivi 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta I lisa liikide: kanakulli, raudkulli, rästas-roolinnu, karvasjalgakaku, viupardi, sinikael-pardi, väike-konnakotka, tuttvardi, laanepüü, hüübi, sõtka, hiireviu, öösorri, valge-toonekure, must-toonekure, roo-loorkulli, õõnetuvi, rukkiräägu, valgeselg-kirjurähni, väike-kirjurähni, musträhni, väike-kärbsenäpi, laugu, värbkaku, sookure, väänkaela, punaselg-õgija, kalakajaka, nõmmelõokese, suurkoovitaja, kalakotka, nurmkana, herilaseviu, laanerähni, hallpearähni e hallrähni, tuttputi, täpikhuigu, jõgitiiru, händkaku, vööt-põõsalinnu, tedre, metsise, kiivitaja ning EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta I lisas nimetatud elupaigatüüpide: liiva-alade vähetoiteliste järvede (3110)³, vähe- kuni kesctoiteliste kalgiveeliste järvede (3140), looduslikult rohketoiteliste järvede (3150), huumustoiteliste järvede ja järvikute (3160), lubjavesel mullal asuvate liigirikaste niitude (6270*), niiskuslembeste kõrgrohustute (6430), aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niitude (6510), rabade (7110*), siirde- ja õõtsiksoode (7140), vanade loodusmetsade (9010*), rohunditerikaste kuusikute (9050), oosidel ja moreenikuhjatistel kasvavate okasmetsade (sürjametsade) (9060), soostuvate ja soo-lehtmetsade (9080), siirdesoo- ja rabametsade (91D0*) ning II lisas nimetatud liikide: hariliku hingi, karvase maarjalepa, soohiilaka, palu-karukella, suur-kuldtiiva, saarma ja tiigilendlase elupaikade kaitse.

Kaitseala on tzoneeritud kaheks loodusreservaadiks, kahekümne seitsmeks sihtkaitsevööndiks ja kaheteistkümneks piiranguvööndiks. Loodusreservaadid on moodustatud puutumata loodusega alade kaitseks, kus tagatakse looduslike koosluste säilimine ja kujunemine üksnes loodusliku protsessina. Loodusreservaadis on keelatud majandustegevus, loodusvarade kasutamine ning

inimeste viibimine, välja arvatud järelevalve- ja päästetöödel, loodusobjekti valitsemise eesmärgil ja kaitseala valitseja nõusolekul teaduslikel välitöödel.

Kaitse-eeskirjaga on inimestel lubatud kaitsealal viibida, korjata marju ja seeni. Muid metsasaadusi võib korjata vaid piiranguvööndis. Sihtkaitsevööndis kahjustaks piirkonnas levinud turbasammalde kogumine ehituste jaoks väärtuslikke raba ja rabametsade kooslusi. Telkida ja lõket teha võib selleks ettevalmistatud ja tähistatud ning valitsejaga kooskõlastatud kohtades. Õuemaal on lubatud telkida ja lõket teha omaniku loal ning maaomanikul on lubatud oma kinnistu piires telkida (sellekohane punkt on lisatud kaitse-eeskirja avalikustamise käigus tehtud ettepaneku alusel, selleks et nendel maaomanikel, kelle kodu jääb maaüksusest kaugele, oleks oma maaüksusel metsa- või muid töid tehes võimalik telkida). Kaitsealal on lubatud sõidukiga sõitmine selleks määratud teedel ja maastikusõidukiga sõitmine kaitseala valitseja nõusolekul. Sõidukiga sõitmine väljaspool teid ja maastikusõidukiga sõitmine rahvusparki valitseja nõusolekuta on lubatud järelevalve- ja päästetöödel, rahvusparki valitsemisega seotud töödel, kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel, liinirajatiste hooldamisel ning põllumajandus- ja metsatöödel. Kaitsealal on jahipidamise, kalapüügi ning veesõidukiga sõitmise piirangud sätestatud vöönditi. Mootoriga ujuvvahendiga võib kaitsealal sõita üksnes järelevalve ja päästetöödel, kaitseala valitsemisega seotud töödel ning kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel. Arvestades, et looduse ja kultuuripärandi tutvustamine on üks rahvusparkide eesmärke, on kaitsealal lubatud rahvaürituste korraldamine kaitsealaga tutvumiseks selleks ette valmistatud kohtades (õpperadadel, matkaradadel).

Sihtkaitsevööndid on vajalikud kaitsealuste liikide elupaiga kaitsenõuete ja metsakoosluste looduslikuma arengu paremaks tagamiseks. Sihtkaitsevööndeid on 27. Nendes rakendatud piirangud erinevad üksteisest ja ka kaitseala kaitsekorralduskavaga planeeritav tegevus on mõnevõrra erinev. Kaitseala sihtkaitsevöönd on kaitseala osa seal väljakujunenud või kujundatavate looduslike ja pool-looduslike koosluste säilitamiseks. Inimeste viibimine on ajaliselt piiratud viies sihtkaitsevööndis, et vältida kaitsealuste liikide häirimist pesitusajal. Sihtkaitsevööndis on keelatud inimeste viibimine, välja arvatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel ja valitsemisega seotud tegevusel, Palu-Labassarõ sihtkaitsevööndis Antsla metskonna kvartali AS170 eraldustel 3 ja 14 15. märtsist 31. augustini, Äestamise soo sihtkaitsevööndis (välja arvatud vööndit läbivatel teedel ja Kaugjärve kallasrajal) 15. märtsist 31. augustini, Oikunna ja Vanapalu sihtkaitsevööndis 15. märtsist 31. augustini ja Põrgujärve sihtkaitsevööndis 1. veebruarist 31. augustini. Sihtkaitsevööndis on keelatud majandustegevus, loodusvarade kasutamine ja uute ehitiste püstitamine, välja arvatud rajatiste püstitamine õppe- ja matkaradade rajamisel, põllumajandusotstarbega väikerajatiste püstitamine Plaagi, Saarljärve ja Tiidu sihtkaitsevööndis, liinirajatiste rajamine kaitsealal paikneva kinnisasja või kaitseala tarbeks Kuigli, Apjasoo, Tiidu ja Ubajärve sihtkaitsevööndis ning Palu-Labassarõ sihtkaitsevööndis maa-aluse kaabelliini rajamine Londi kinnistu tarbeks Kolski-Palo teemaal. Kalapüük ja veesõidukitega sõitmine on keelatud sihtkaitsevööndis asuvatel väikestel järvedel, mille kaldad on õõtsikulised ja kaldaltpüük pole seetõttu võimalik, paatide transportimine aga kahjustaks järveäärseid õõtsiksoid. Ujuvvahendiga sõitmine on keelatud Kallõtõ sihtkaitsevööndisse jäävatel Mudajärvel, Mustjärvel ja Kallõtõ järvel, Tinu sihtkaitsevööndisse jääval Ojajärvel, Konnumäe sihtkaitsevööndisse jääval Põrgujärvel, Kuigli sihtkaitsevööndisse jääval Väiku-Kuikli järvel, Põrgujärve sihtkaitsevööndisse jääval Põrgujärvel, Kaugjärve sihtkaitsevööndisse jääval Kaugjärvel ning, Apjajärve sihtkaitsevööndisse jääval Väiku-Apja järvel, Palu-Labassarõ vööndisse jääval Kogrõjärvel ja Vahejärvel, Saarljärve sihtkaitsevööndisse jääval Kogrõjärvel ja Ahnõjärvel (v.a kinnistu omanikul), välja arvatud pääste ja järelevalvetöödel, valitsemisega seotud tegevusel ning kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel. Kalapüük on keelatud Kallõtõ sihtkaitsevööndisse jäävatel Mudajärvel ja Mustjärvel, Tinu sihtkaitsevööndisse jääval Ojajärvel, Konnumäe sihtkaitsevööndisse jääval Põrgujärvel, Kuigli sihtkaitsevööndisse jääval Väiku-Kuikli järvel, Põrgujärve sihtkaitsevööndisse jääval Põrgujärvel, Kaugjärve sihtkaitsevööndisse jääval Kaugjärvel, Apjajärve sihtkaitsevööndisse jääval Väiku-Apja järvel, Palu-Labassarõ vööndisse jäävatel Kogrõjärvel ja

Vahejärvel, Saarljärve sihtkaitsevöündisse jääval Kogröjärvel, välja arvatud kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel. Suurematest järvedest on kalapüük keelatud Kaugjärvel haruldase vee-elustiku kaitse eesmärgil.

Sihtkaitsevöündis on lubatud kuni 40 osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistatud kohas. Rohkem kui 40 osalejaga rahvaürituse korraldamine ja rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata kohas on lubatud kaitseala valitseja nõusolekul.

Jahipidamine ulukite arvukuse reguleerimise eesmärgil on lubatud Apjasoo, Konnumäe, Saarljärve, Tiidu ja Ubajärve sihtkaitsevöündis ning 1. septembrist kuni 28. veebruarini Verioja, Tinu, Liivalumbi, Pikässilla, Põrgujärve, Ödri, Oikunna, Rebäse, Kuigli, Kannussaarõ, Pikässaarõ ja Peräjärve sihtkaitsevöündis.

Kaitseala valitseja nõusolekul on sihtkaitsevöündis lubatud olemasolevate rajatiste hooldustööd; Ödri, Oikunna, Kuigli, Mädajärve, Vanapalu, Konnumäe, Tiidu, Peräjärve, Rebäse, Apjasoo, Saarljärve, Kannussaarõ, Pikässaarõ ja Ubajärve sihtkaitsevöündites loodusliku veerežiimi taastamine; Verioja, Kahrikolga, Ödri, Oikunna, Rebäse, Kuigli, Apjasoo, Mädajärve, Vanapalu, Plaagi, Konnumäe, Saarljärve, Tiidu, Kannussaarõ, Pikässaarõ, Peräjärve ja Ubajärve sihtkaitsevöündis hooldustööd kaitsealuste liikide elutingimuste säilitamiseks; Ödri, Oikunna, Rebäse, Kuigli, Apjasoo, Mädajärve, Vanapalu, Plaagi, Konnumäe, Saarljärve, Tiidu, Kannussaarõ, Pikässaarõ, Peräjärve ja Ubajärve sihtkaitsevöündis metsakoosluse kujundamine vastavalt kaitse-eesmärgile, kusjuures kaitseala valitsejal on õigus esitada nõudeid raieliigi, -aja ja -tehnoloogia, metsamaterjali kokku- ja väljaveo ning puistu koosseisu ja täiuse osas; Tiidu, Saarljärve ja Plaagi sihtkaitsevöündis niitude hooldamine ja taastamine; rahvaürituste korraldamine selleks ettevalmistamata kohtades ning eesvoolude hoiutööd Apjasoo, Tiidu, Verioja, Ödri ja Kuigli sihtkaitsevöündis. Eesvoolude hoiutööd on lubatud viies sihtkaitsevöündis, mida läbivad piiranguvöündi põllumajanduskõlvikutel paiknevate kuivenduskraavide eelvoolud, mida ilma eelvoolu hooldamiseta ei ole võimalik töökorras hoida ning seeläbi tagada väärtuslike niidukoosluste säilimist. Kolmes sihtkaitsevöündis, kuhu jääb niidukooslusi, on kaitseala valitseja nõusolekul lubatud põllumajandusliku otstarbega väikerajatiste püstitamine niidualadel loomade karjatamise soodustamiseks ning viies sihtkaitsevöündis liinirajatiste rajamine, et tagada sihtkaitsevöündiga piirnevas piiranguvöündis talukohtade taastamise võimalus. Plaagi ja Tiidu sihtkaitsevöündis poollooduslike koosluste esinemisalal on koosluste ilme ja liigikoosseisu taastamiseks ja säilitamiseks vajalik tegevus nagu rohu niitmine, loomade karjatamine, puu- ja põõsarinde harvendamine. Saarljärve, Konnumäe, Tiidu ja Rebäse sihtkaitsevöündis on vajalik puu ja põõsarinde kujundamine vaadete avamiseks nooremate kui 20-aastaste puistute vöündipiiriga kattavas osas.

Kaitseala piiranguvöündis on majandustegevus lubatud. Piiranguvöündis on lubatud kuni 40 osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata kohtades. Rohkem kui 40 osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata kohas on lubatud kaitseala valitseja nõusolekul (õuemaal on rahvaürituse korraldamine lubatud omaniku loal). Enam kui 40 osalejaga rahvaürituste kooskõlastamine on vajalik selleks, et oleks ülevaade suuremate gruppide liikumisest kaitsealal ning et oleks võimalik suunata suuremaid rahvahulki radadele, kus nad ei häiriks oluliselt kohalikke elanikke ega maastikus mosaiikselts paiknevaid loodusväärtusi. Regulatsiooni kehtestamise vajadus põhineb kohalike elanike hulgas 2005. aastal tehtud uuringul.

Piiranguvöündis on lubatud jahipidamine ulukite arvukuse reguleerimise eesmärgil, välja arvatud Silla piiranguvöünd, kus on lubatud kähriku, mingi ja ondatra arvukuse reguleerimine. Erandina on Silla piiranguvöündis keelatud jahipidamine (välja arvatud vöörliikide arvukuse reguleerimine), kuna Silla piiranguvöünd paikneb eraldi lahustükkidena suurte sihtkaitsevöündite vahel, kus ulukite arvukuse reguleerimine on keelatud. Loomade liikumisteed ja pesitusterritooriumid kulgevad metsamassiivi, mitte vöündipiiri järgides. Sellistel väikestel

aladel ei oleks ulukite arvukuse reguleerimise lubamine ka jahipidamise seisukohast mõttekas, kuna seda piiravad jahikeeluga alad. Kaitseala valitseja nõusolekul on lubatud vanade karjäärade tasandustööd paiga loodusliku ilme taastamiseks ja loodusliku veerežiimi taastamine.

Piiranguvööndis on lubatud järgmine ehitustegevus: kuni 15m² suuruste ja 4 m kõrguste sõrestikkonstruktsiooniga abihoonete ja kuni 15 m² suuruste ja 4 m kõrguste põllumajandusotstarbega sõrestikkonstruktsiooniga hoonete püstitamine põllumajandusmaal. Samuti on lubatud alla 4 m kõrguste rajatiste püstitamine olemasoleval hoonestusalal ning karjaaedade rajamine. Ülejäänud rajatiste püstitamiseks tuleb küsida kaitseala valitseja nõusolekut. Kaitseala valitseja nõusolekul on lubatud uute hoonete püstitamine kinnistu olemasoleval hoonestusalal ja algsetel taluõuekohtadel, välja arvatud Silla piiranguvööndis Lillemäe maaüksusel (28902:004:0341) ja Karula metskonna maaüksusel (28902:004:0055); põllumajandusotstarbega väikehoonete, püstitamine põllumajandusmaal järvede kaldast kaugemale kui 100 meetrit; katuse viilkatuseks ehitamine; tuulekoja ehitamine; hoonete esialgse välimuse taastamine; kaitse-eesmärgile mittevastavate hoonete lammutamine ja ümberehitamine; eksperdihinnangul lagunenud hoonete lammutamine ning rekonstrueerimine. Ülejäänud olemasolevate hoonete väliskonstruktsioonide muutmised tuleb kooskõlastada kaitseala valitsejaga. Erandina ei ole lubatud Silla piiranguvööndis ühe endise talukoha ja metsavahikoha taastamine, sest maastik on oluliselt muutunud ja talude asukohad hävinud nõukogude perioodil rajatud ja nüüdseks rekultiveeritud kruusakarjääri tõttu.

Piiranguvööndis on keelatud uue maaparandussüsteemi ja veekogu rajamine, välja arvatud talukompleksi juurde kuuluva kuni 0,1 ha suuruse tiigi rajamine, kahepaiksete kudemisveekogu (kuni 1m sügavuse lombi) rajamine ning üksikkraavide rajamine eluasememaale kaitseala valitsejaga kooskõlastatud kohtades; maavarade kaevandamine, välja arvatud „Maapõueseaduse“ § 59 lõike 2 alusel liiva-, kruusa- ja savi kaevandamine ning kaevise (välja arvatud orgaaniliste setendite) võtmine oma tarbeks kaitseala valitseja nõusolekul ning Ähijärve piiranguvööndis Antsla metskonna kvartali AS112 eraldisel 1 asuva Pikässaarõ kruusaaugu kasutamine kuni selle ammendamise ja tasandamiseni, ainult kaitseala sisesteks vajadusteks; uuendusraie, välja arvatud turberaie hall-lepikutes ja kobraste ülejutatud aladel Rebäsemõisa-Kolski, Mähkli, Kaika ja Jõeperä piiranguvööndis, kusjuures kobraste ülejutatud aladel võib turberaieid teha „Metsaseaduses“ sätestatud nooremates puistutes; veekogu veetaseme ja kaldajoone muutmine, välja arvatud olemasoleva tiigi puhastamise korral kaitseala valitseja nõusolekul; biotsiidi ja taimekaitsevahendi kasutamine metsamaal ja looduslikul rohumaal; puhtpuistute kujundamine ja energiapuistute rajamine ning metsa kokku- ja väljavedu külmumata pinnaselt sinika, karusambla-mustika, karusambla, naadi, sõnajala, angervaksa, tarna-angervaksa, osja, tarna, lodu, kõdusoo, madalsoo, siirdesoo ja raba kasvukohatüübis. Rebäsemõisa-Kolski, Mähkli, Ähijärve, Silla, Apja, Jõeperä, Saera ja Järve piiranguvööndis on poollooduslike koosluste esinemisaladel nende ilme ja liigikoosseisu tagamiseks vajalik niitmine, karjatamine ning puu- ja põõsarinde harvendamine ning Kaika Rebäsemõisa-Kolski, Mähkli, ja Jõeperä piiranguvööndis oleval kuppelmaastikul kuplijalamitel ja kuplitevahelistes orgudes puu- ja põõsarinde raied vaadete avamiseks.

Kaitseala kaitsekorra väljatöötamisel on arvesse võetud kaitsealal esinevaid loodusväärtusi ja kaitse-eeskirja, kaitseala tsoneeringu ja kaitsekorra kohta koostatud eksperdiarvamust. Kaitse-eeskirjaga kehtestatavad piirangud on sätestatud sellises ulatuses, et need tagaksid kaitsealal esinevate liikide ja looduslike ning poollooduslike elupaikade soodsa seisundi, samuti elustiku mitmekesisuse ja maastikuilme ning kultuuripärandi ja tasakaalustatud keskkonnakasutuse säilimise. Leebem kaitseerežiim seaks ohtu kaitseala kaitse-eesmärkide saavutamise ja kaitseväärtuste säilimise.

Karula rahvuspark asutati 1993. aastal maastikukaitseala baasil. Esimene kaitse-eeskiri võeti vastu 1995. aastal ning seda muudeti 1999. aastal. Muutunud olude tõttu ja muudetud õigusaktide ning uute inventuuriandmete põhjal tuli välja töötada uus kaitse-eeskiri. Võrreldes senise Karula

rahvuspargi maa-alaga on kaitsealast välja jäetud endise Lüllemäe spordikompleksi ala ja kahe eramu õuema, sest seal on tegemist kaitseala välispiiril paikneva tihedasti hoonestatud alaga, kus puuduvad looduslikud kooslused. Selle ala arendamine väljapool kaitseala piire on lihtsam. Samas tagavad kaldakaitse piirangud vajaliku kaitse piirnevale Kõstrijärvele. Piirimuudatus on maaomanikega kooskõlastatud.

Kehtima hakkav kaitsereežiim tagab Karula rahvuspargis väljakujunenud või kujunevate looduslike ja poollooduslike koosluste ning kaitstavate liikide elupaikade soodsa seisundi.

Karula rahvuspargi planeeritav pindala on 12 260 ha, sellest eramaad 3796 ha, jätkuvalt riigi omandis olevat maad 1110 ha ja riigimetsamaad 7354 ha.

Maaomanike seisukohad

„Looduskaitseaduse“ § 9 kohase kaitse alla võtmise menetluse käigus teavitati 184 kaitsealal paikneva kinnisasja omanikku kaitse-eeskirja avalikustamisest tähtkirjaga. Kirjad sisaldasid teadet, et kui pretensioone ning ettepanekuid ei esitata, loetakse, et maaomanik on kaitse-eeskirjaga nõus.

Mäekonna (5,0 ha), Kordoni (0,5 ha), Kaara (1,1 ha), Ivo Mändiko (20,8 ha), Priidu (1,7 ha), Väike-Savi (kaitsealale jääb 6,9 ha) ja Savi (14,1 ha) kinnistu omanike elukohtade andmed kinnistusregistris puuduvad, seetõttu avaldati nende jaoks teade ametlikes teadaannetes, üleriigilise levikuga ajalehes (Eesti Päevaleht) ja kohalikes lehtedes Valgamaalane ja Võrumaa Teataja. Selle tulemusena võtsid ühendust Savi kinnistu omanikud, kes telefonivestluse käigus leidsid, et neile kehtima hakkav kaitsekord sobib.

Koolitare kinnistu (8,2 ha) omanik August Meitern, Sibula (27,3 ha) ja Sibula maja (0,8 ha) kinnistu omanik Olev Leinus, Veetka kinnistu (75,3 ha) omanik Leonhard Tuule ja Kõo kinnistu (11,8 ha) omanik Viktor Koemets on surnud, nende maad on pärimata ning pärijad pole teada, seetõttu avaldati pärijate jaoks teade Ametlikes Teadaannetes, üleriigilise levikuga ajalehes Eesti Päevaleht ja kohalikes lehtedes Valgamaalane ja Võrumaa Teataja.

Üla-Köödre kinnistu (2,3 ha) omanik Vahur-Üllar Kersna, Mäeküla kinnistu (47,5 ha) omanik Kaljo Loos, Suuresere Hinni kinnistu (1,1 ha) omanik Haljand Pantalon, Kaika Peetri kinnistu (19,7 ha) omanik Ants Eerik, Vana-Lauksilla kinnistu (0,8 ha) omanikud Maie Kurakova ja Jüri Zelekson ning Kaldametsa I (8,9 ha) ja Kaldametsa II (3,1 ha) kinnistu omanik Jaak Napritson ei ole nendele saadetud kirju kolmel korral vastu võtnud (lisatud tähitud kirjade kviitungid koos kinniste ümbrikutega), seetõttu avaldati nende jaoks teade ametlikes teadaannetes, üleriigilise levikuga ajalehes Eesti Päevaleht ja kohalikes lehtedes Valgamaalane ja Võrumaa Teataja.

Mõisamäe kinnistu (12,5 ha) omanikule Jean-Pierre Michel Minaudier'le mõeldud kiri saadeti telefonikokkuleppe kohaselt kinnistu kaasomanikule Laur Vallikivile (tähitud kirja kviitung lisatud), kes lubas selle õigele adressaadile edastada.

Avalik arutelu toimus Karula Rahvuspargi Ähijärve Õppekeskuses 16. oktoobril 2004. Avalikul arutelul osales 25 inimest. Ülevaate arutelu käigus tõstatatud probleemidest ja teemadest saab avaliku arutelu protokollist, mis on lisatud.

Karula, Antsla, Taheva, Mõniste ja Varstu vallavalitsuste ruumides toimus avalik väljapanek 4. kuni 22. oktoobrini, mille toimumisajast teatati ajalehtedes Eesti Päevaleht, Võrumaa Teataja ja Valgamaalane.

Oma arvamuse on kirja või e-maili teel esitanud 21 kinnistu omanikud ning 3 asjast huvitatud isikut (kirjad lisatud), nendest saab ülevaate järgmisest tabelist.

	Maaüksus	Pindala, ha		Märkuse sisu	Tulemus
		Kokku	Kaitseala I		
1.	Köder-Juhani 14303:001:0240	36,4	36,4	Kuna koprad langetavad puid, millega kahjustavad loodusväärtusi, teeb omanik ettepaneku kohe midagi otsustavat ette võtta, nii seadusloomes kui ressursside osas. Keegi peaks kobraste tekitatud kahjustusi kompenseerima.	Arvesse võetud. Enamikes piiranguvööndites on koprajaht lubatud vastavalt jahiseadusele.
2.	Liivakingu 14303:001:0390	19,2	19,2	omanik palub jätta Pikässaarõ sihtkaitsevööndist välja Liivakingu maaüksusel asuva 0,7 ha suuruse põllumaa ning arvata see kõlviku piirides lahustükina Ähijärve piiranguvööndisse. Nimetatud maad on omanik pidevalt kasutanud ja soovib ka edaspidi põllumaana kasutada.	Arvesse võetud. Põllumaa arvatud piiranguvööndisse.
3.	Saera 14303:001:0130	16,4	16,4	Omanikel pole kaitseala laienemise vastu midagi, kuid nad pole nõus Saera kinnistu tasuta liitmisega Karula rahvuspargiga. Oleks nõus juhul, kui nad ei saaks kahju. Vahetamise korral ootavad nad konkreetseid ettepanekuid vahetustükkide osas. Vastasel juhul teevad nad ettepaneku tõmmata piir selliselt, et kaitsealasse jääksid vaid seal asuvad väärtuslikud niidud.	Jäetud arvesse võtmata. Maatüki vahetamine on võimalik pärast kaitse-eeskirja kehtestamist. Niitude ja metsa paiknemist arvestades pole võimalik metsa kaitsealast välja jätta. Tegemist on siinse kandi kõige väärtuslikemate niitudega.
4.	Kase 14303:001:1180	17,9	17,9	Omanik teeb ettepaneku muuta § 17 lg 2 arusaadavamaks.	Arvesse võetud. Sõnastust on korrigeeritud.
5.	Kase 14303:001:1180	17,9	17,9	Omanik teeb ettepaneku lisada § 19 lõike 1 punkti 9 alla eraldi punktina akende kuju ja suuruse muutmise lubamise.	Märkus ei ole asjakohane. Nimetatud punktis on käsitletud väliskonstruktsioonide muutmist, akende kuju ja suurus ei puuduta väliskonstruktsioone. Kaitse-

					eeskiri ei piira akende suuruse ja kuju muutmist.
6.	Kase 14303:001:1180	17,9	17,9	Omanik teeb ettepaneku § 19 lõike 3 punkti 1 lisada ka Mähkli piiranguvöönd.	Arvesse võetud.
7.	Kase 14303:001:1180	17,9	17,9	Omanik teeb ettepaneku lisada kaitse-eeskirja ja „Looduskaitse-eeskirja“ peale omanikele seatud kitsenduste ja piirangute ka võimaluse piirangute kehtestamisega saamata jäänud tulu hüvitamiseks, omanike harimiseks-koolitamiseks ning traditsioonilise ehituse reaalseks toetamiseks.	Märkus ei ole asjakohane. Kaitse-eeskirja sisu on määratud „Looduskaitse-eeskirja“ § 12 lõikega 2, mis ei sätesta tulu hüvitamise sätestamist kaitse-eeskirjas.
8.	Meose 1 77901:004:0283	0	2,0	Omanik soovib istutatud männi ja hübriid-haava noorendikku edasi majandada.	Arvesse võetud. Kaitsealast välja arvatud.
9.	Enno Koemets	0	0	Omanik teeb ettepaneku lubada Ubajärvel kalapüük spinningu ja ujuvunnaga.	Osaliselt arvesse võetud. Lubatud kalapüük spinninguga. Ujuvundadega püügi keeld tuleneb kaitsealuste taimede kaitse vajadusest.
10.	Enno Koemets	0	0	Omanik soovib teada, kuidas teeservas olevates sihtkaitsevööndites tagatakse teeseaduse §13 lõike 36 sätte täitmine.	Osaliselt arvesse võetud. Suuremate teede ääres olev teemaa kuulub piiranguvööndisse, kus puude langetamine on lubatud. Vastavalt „Teeseadusele“ tuleb eemaldada nähtavust piiravad puud ja põõsad ning liiklust ohustavad rajatised.
11.	Enno Koemets	0	0	Omanik teeb ettepaneku muuta § 19 punkti 3, kuna hall-lepiku küpsusvanus on 30 aastat ja seega turberaie perioodiks ei saa olla pikem aeg.	Arvesse võetud. Kaitse-eeskirjaga ei kehtestata turberaie perioodi.
12.	Tsilimiku 28902:003:0750 Ala-Tsilimiku 28902:003:0760	50,8	50,8	Omanik soovib saada selgitusi uue kaitse-eeskirja eelnõu koostamise vajaduse kohta	Maaomanikule selgitati telefoni ja kirja teel piirangute sisu.
13.	Meose 28902:004:0010	39,2	39,2	Omanik ei ole nõus sellega, et tema kinnistu jääb sihtkaitsevööndisse ning ta ei tohi oma metsas ilma rahvuspargi nõusolekuta kõndida ega ühtegi puud	Osaliselt arvesse võetud. Maaüksus jääb uue eeskirja järgi täies ulatuses piiranguvööndisse, kus on lubatud inimeste liikumine ning hooldusraied ja

				<p>raiuda. Tahab oma metsast saada 15– 20 m² küttepuid. Samuti soovib teada, miks võeti rahvuspargi alla need maaüksused, mis on omanikele tagastatud ja teeb ühtlasi ettepaneku rajada rahvuspark riigile kuuluvatele maa-aladele.</p>	<p>valikraied. Meose maaüksust ei võeta kaitse alla selle määrusega, vaid see tagastati omanikule juba piirangutega.</p>
14.	<p>Luukino 28902:003:0131 28902:003:0132</p>	13,0	13,0	<p>Omanik soovib oma maaüksuselt saada iga aasta küttepuid ja vajaduse korral ehitusmaterjali. Kui see pole võimalik, siis soovib maad vahetada.</p>	<p>Arvesse võetud. Mõlemad kinnistud asuvad piiranguvööndis, kus kaitse-eeskirja kohaselt on võimalik kaitseala valitseja nõusolekul teha hooldus- ja valikraideid ning turberaideid hall- lepikutes. Samuti on võimalik maa vahetamine.</p>
15.	<p>Uue-Apja 28902:004:0270</p>	19,8	19,8	<p>Omanik soovib oma kinnistult jätkuvalt saada kütte- ja tarbepuid.</p>	<p>Arvesse võetud. Tsoneering ei muutu. Enamus kinnistust asub piiranguvööndis, kus kaitse-eeskirja kohaselt on võimalik kaitseala valitseja nõusolekul tehahooldus- ja valikraideid.</p>
16.	<p>Lauksilla 14303:001:0022 49301:001:0002</p>	12,4	12,4	<p>Omanik väidab, et Karula rahvuspargi kehtiva kaitse-eeskirja alusel asub Lauksilla maaüksus Karula rahvuspargi territooriumil ainult välispiiri kirjelduse järgi ning et maaüksusele seatud kitsendused ei ole seaduslikud.</p>	<p>Ekslik arvamus. Lauksilla maaüksus asub praegu Karula rahvuspargi Palotaguse sihtkaitsevööndis. Uue eeskirja järgi jäävad mõlemad maaüksused piiranguvööndisse.</p>
17.	<p>Lauksilla 14303:001:0022 49301:001:0002</p>	12,4	12,4	<p>Omanik leiab, et iga vööndi juures peaks olema selguse huvides märgitud selles vööndis lubatud ja keelatud tegevus.</p>	<p>Ekslik arvamus. Kaitse-eeskirja formaat on normitehnikast tulenev. Kõik piirangud sisalduvad kaitse-eeskirjas ja iga maaüksuse kohta väljastatakse selle alusel kaitsekohustusteatis.</p>
18.	<p>Lauksilla 14303:001:0022 49301:001:0002</p>	12,4	12,4	<p>Omanik teeb ettepaneku lubada omaniku loal telkida ka väljaspool õueala.</p>	<p>Arvesse võetud. Kaitse-eeskirja on täiendatud sättega, et omanikul on lubatud telkida oma kinnistu piires.</p>
19.	<p>Lauksilla 14303:001:0022 49301:001:0002</p>	12,4	12,4	<p>Omanik teeb ettepaneku täiendada kaitse-eeskirja eelnõu § 19 lõike 1 punkti 6 nii, et oleks lubatud ehitiste püstitamine Lauksilla maaüksusel, kuna</p>	<p>Arvesse võetud. Silla piiranguvööndis Lauksilla kinnistul on lubatud taluhoonestuse taastamine omaniku või kaitseala tarbeks.</p>

				seal on olemas vundamendid.	
20.	Lauksilla 14303:001:0022 49301:001:0002	12,4	12,4	Omanik teeb ettepaneku näidata kaitse-eeskirjas tegelike kompensatsioonide suurust kitsenduste kaupa, kuna maamaksusoodustus ei korva kooskõlastamiseks minevaid kulusid ning saamata jäävaid tulusid.	Märkus ei ole asjakohane. Kaitse-eeskirja sisu on määratud looduskaitseaduse (edaspidi LKS) § 12 lõikega 2, mis ei sätesta tulu hüvitamise käsitlemist kaitse-eeskirjas.
21.	Lauksilla 14303:001:0022 49301:001:0002	12,4	12,4	Juhul, kui omaniku ettepanekuid arvesse ei võeta, ei ole omanik Lauksilla maaüksusele seatavate piirangutega nõus.	Arvesse võetud. Kõik Sulev Sarve ettepanekud on arvesse võetud.
22.	Pääro Metsand	0	0	Omanik teeb ettepaneku lubada Ubajärvel spinningupüüki "rohuvabade" lantidega.	Arvesse võetud. Kaitse-eeskirjaga on kalapüük spinninguga Ubajärvel lubatud.
23.	Pääro Metsand	0	0	Omanik teeb ettepaneku lubada Ubajärvel kalapüüki lendõngega.	Arvesse võetud. Kaitse-eeskirja kohaselt on kalapüük lendõngega Ubajärvel lubatud.
24.	Konnumäe 2 28902:003:0052	1,5	1,5	Omanik palub kehtestada oma kinnistul piiranguvööndi režiim, kuna seal asuvad Konnumäe põlistalu mitme hoone vundamendid ja see on tema sünnikodu.	Jäetud arvesse võtmata. Maaüksuse hoonestamine ja liinide ja teede rajamine rikuks ümbritseva sihtkaitsevööndi loodust oluliselt.
25.	Mundi Karl Kaika 14303:001:0190	10,5	10,5	Omanikud teevad ettepaneku Mundi Karl Kaika maaüksus Karula rahvuspargi piiridest välja arvata, kuna pole teada, et seal oleks tähtsaid objekte.	Jäetud arvesse võtmata. Kogu kinnistu jääb piiranguvööndisse. Kinnistu üks serv piirneb sihtkaitsevööndiga ja kogu kinnistu on ümbritsetud kaitsealale jäävate kinnistutega. Tegemist on Karula kõrgustikule jääva pärandkultuurmaastikuga.
26.	Nõiamaja 14303:001:1120	0,7	7,4	Omanik leiab, et rahvuspargi laienemisele pole mõtet vastu seista.	Märkus ei ole asjakohane. Kaitseala laienemine ei puuduta vaadeldavat maaüksust. Karula rahvuspargi piiranguvööndisse jääb praeguse ja uue kaitse-eeskirja järgi 0,7 ha Nõiamaja kinnistust.
27.	Vallimäe 28902:003:0521 28902:003:0520	19,0	19,0	Omanik avaldab muret kobraste ohjeldamatu leviku üle ning soovib abi	Osaliselt arvesse võetud. Rebäsemõisa-Kolski piiranguvööndis on koprajaht

	Helmi 28902:003:0522	2,9	2,9	ja meeldivat koostööd Karula rahvuspargiga, mis tähendab, et Karula rahvuspark peaks kohe hakkama osutama abi kobraste ohjamiseks.	lubatud vastavalt jahiseadusele.
28.	Vallimäe 28902:003:0521 28902:003:0520 Helmi 28902:003:0522	19,0 2,9	19,0 2,9	Omanik palub lubada teha lageraie kinnistule jäävates kobraste üleujutatud noorendikes.	Osaliselt arvesse võetud. Kaitse-eeskirja on täiendatud sättega, et turberaiet võib teha kobraste üleujutatud aladel Rebäsemõisa-Kolski, Mähkli, Kaika ja Jõepera piiranguvööndis, kusjuures kobraste üleujutatud aladel võib turberaiet teha § 14 lg 4 ¹ sätestatust nooremates puistutes.
29.	Vallimäe 28902:003:0521 28902:003:0520 Helmi 28902:003:0522	19,0 2,9	19,0 2,9	Omanik kurdab, et hoogsalt on kasvama hakanud mürgine Sosnovski karuputk ning selle hävitamiseks peaks lubama keemilist tõrjet.	Jäetud arvesse võtmata. Sosnovski karuputke tõrjeprogramm on välja töötamisel. Samuti on valmis Sosnovski karuputke tõrjel oma abi osutama Karula RP spetsialistid.
30.	Kuigli 28902:003:0730	50,3	50,3	Omanik leiab, et kaitse-eeskirjade eelnõu § 19 punkt 1(5) rakendamine Võidu taluhoonete suhtes tekitab probleeme seoses teede nõukogudeaegse ümberpaigutamisega. Praegune suviti aktiivselt kasutatav tee kulgeb otse elumaja vundamendi otsast mööda. Teeb ettepaneku, et kaitse-eeskirjas märgitaks erandina võimalus ehitada Võidu talu hooned teise, mitte endisesse asukohta või kavandataks umbes 500 m ulatuses tee nihutamine vanasse asukohta. Lisaks leiab, et kavandatav ehituskeeld on väga range ning piirab turismi- ja tootmistalude arenguvõimalusi. Teeb ettepaneku kinnisvara arendajate pidurdamiseks maaüksuste edasisel jagamisel kehtestada alampiir 10 täishektarit.	Ekslik arvamus. Sõnastus „väljaspool taluhoonestuse algseid kohti“ ei tähenda, et peaks endisele vundamendile ehitama. Võidu talu õueala ulatub järveäärsest saunast üle tee asuva veskini ning uusi hooneid on võimalik ehitada teest kaugemale. Maaüksuste jagamisele sa kinnistu suuruse alampiiri LKSi alusel kehtestada.

31.	Kuigli 28902:003:0730	50,3	50,3	Omanik teeb ettepaneku muuta Kuigli talu maa kaitsereežiimi nii, et talumaad asuksid piiranguvööndis.	Osaliselt arvesse võetud. Vastavalt läbirääkimistele maaomanikuga on maaüksuse põhjaosa koos talukohaga viidud piiranguvööndisse.
32.	Kuigli 28902:003:0730	50,3	50,3	Omanik teeb ettepaneku muuta Võidu talu kaitsereežiimi nii, et maa lõunaosa jääks piiranguvööndisse ja reservaadi ning sihtkaitsevööndi ala vahetada riigimetsa vastu.	Osaliselt arvesse võetud. Vastavalt läbirääkimistele maaomanikuga piiranguvööndit laiendatud.
33.	Vetka 14303:001:0020	5,5	5,5	Omanik teeb ettepaneku, et kaitse-eeskiri sisaldaks kõiki kaitseala eesmärke tagavaid meetmeid – st lisaks keeldudele-piirangutele käsitleks ka arengutegevust, hüvitisi ning hoiutoetusi.	Märkus ei ole asjakohane. Kaitse-eeskirja sisu on määratud LKSi § 12 lõikes 2, mis ei käsitle tulu hüvitamise sätestamist kaitse-eeskirjaga.
34.	Vetka 14303:001:0020	5,5	5,5	Omanik nõuab, et kaitseala kaitse-eeskiri sisaldaks eraldiseisva osana peale piirangute ka hüvituste, toetuste ning arengutegevuse kohustusi ja korda.	Märkus ei ole asjakohane. Kaitse-eeskirja sisu on määratud LKSi § 12 lõikes 2, mis ei käsitle tulu hüvitamise sätestamist kaitse-eeskirjaga. Vajalikud tööd, mille tegemiseks võib maksta loodushoiutoetusi, on kaitse-eeskirjas nimetatud.
35.	Vetka 14303:001:0020	5,5	5,5	Omanik nõuab, et sihtkaitsevööndid viidaks eramaadelt välja . Kompromissettepanek, et eramaad võiksid olla sihtkaitsevööndite tegevuspiirangutega, kui maaomaniku ja kaitseala valitseja kahepoolsetel läbirääkimistel mõlemad pooli rahuldavate tulemusteni jõutakse.	Jäetud arvesse võtmata. Sihtkaitsevööndite moodustamisel ei lähtutud maa omandivormist, vaid ala kaitseväärtustest ning nende kaitseks vajalikest piirangutest.
36.	Vetka 14303:001:0020	5,5	5,5	Omanik teeb ettepaneku korrigeerida eelnõuga keelatud tegevust ehitusdokumentide kooskõlastamise nõuete osas.	Jäetud arvesse võtmata. Sätestatud LKSi § 14 lõike 1 punktides 7 ja 8 ning kaitse-eeskirjaga ei saa neid sätteid muuta. Iga projekt on unikaalne ja seda tuleb vaadelda eraldi. Üldreegleid kehtestada ei saa.

37.	Vetka 14303:001:0020	5,5	5,5	Omanik teeb ettepaneku täpsustada eelnõu kaitseala valitseja pädevuse osas lisatingimuste seadmisel.	Jäetud arvesse võtmata. Kaitseala valitseja pädevus tuleneb LKSi § 14 lõigetes 2 ja 3 ning § 31 lõike 2 punktis 8 sätestatud piirangutele kaitse-eeskirjaga tehtavatest leevendustest.
38.	Vetka 14303:001:0020	5,5	5,5	Omanik teeb ettepaneku arvata § 8 lg 6 kaitse-eeskirjast välja, kuna see paneb maaomanikule kohustuse kontrollida kolmandate isikute tegevuse õiguspärasust.	Jäetud arvesse võtmata. Sätestatud LKSi § 14 lõikega 4, kaitse-eeskirjaga seda muuta ei saa. Tuleks muuta LKSi ja pöörduda õiguskantsleri poole.
39.	Vetka 14303:001:0020	5,5	5,5	Omanik teeb ettepaneku § 15 lõike 1 punktist 2 sõnad „kaitseala tarbeks“ välja jätta.	Osaliselt arvesse võetud. Rajatiste püstitamise lubatud õppe- ja matkaradade tarbeks.
40.	Vetka 14303:001:0020	5,5	5,5	Teeb ettepaneku § 15 lõike 1 punkt 4 eelnõust välja arvata ja esitada punkt 1 järgmises sõnastuses: „teede, radade, sildade, purrete ja veesüsteemi hooldustööd ning veerežiimi taastamine;“	Osaliselt arvesse võetud. Kaitse-eeskirja täiendatud sättega, mis lubab eesvoolude hoiutõid Apjajärve, Apjasoo, Palu-Labassaarõ, Verioja, Õdri, Kallõtõ, Perajärve, Kuigli ja Pikässaarõ sihtkaitsevööndis.
41.	Vetka 14303:001:0020	5,5	5,5	Leiab, et § 15 lõike 1 p 6 on arusaamatu, kuna lubatud tegevusena on märgitud „metsa kujundamine vastavalt kaitse-eesmärgile“. Leiab, et kuna enamikel sihtkaitsevööndi erametsadest on kehtestatud metsamajandamiskavad, ei ole maakasutusotstarve majandamiskava ja kaitse-eeskirja vahel kooskõlas – ühe juhul on tegemist majandamisega, teisel juhul metsa „kosmeetilise“ kujundamisega looduslikuks.	LKSi § 30 lõike 4 p 2 võimaldab metsakoosluse kujundamist vastavalt kaitse-eesmärgile.
42.	Vetka 14303:001:0020	5,5	5,5	Teeb ettepaneku eramaad sihtkaitsevööndist välja arvata, kompromissettepanekuna peab vajalikuks muuta teksti § 15 lõike 1 punktis	Sihtkaitsevööndite moodustamisel ei lähtutud maa omandivormist, vaid ala kaitseväärtustest ning nende kaitseks vajalikest piirangutest.

				6 järgmiselt „... sihtkaitsevööndis metsa majandamine vastavalt kaitseala valitsejaga kooskõlastatud metsade majandamise kavaga.“	
43.	Vetka 14303:001:0020	5,5	5,5	Teeb ettepaneku muuta § 17 lõikes 2 sihtkaitsevööndite kaitse- eesmärkide sõnastust paindlikumaks.	Arvesse võetud. Sihtkaitsevööndi eesmärgid on täpsustatud.
44.	Vetka 14303:001:0020	5,5	5,5	Teeb ettepaneku tõsta § 19 lõike 1 punktis 1 sätestatud väikeveekogude rajamise piirsuuruseks 0,1 ha asemel 1 ha.	Jäetud arvesse võtmata. Kaitse-eesmärgile vastavad traditsioonilised talutiigid ei ole suuremad kui 1000 m ² .
45.	Vetka 14303:001:0020	5,5	5,5	Teeb ettepaneku § 19 lõike 1 punktist 2 välja jätta sõnad „liiva- ja kruusavõtt“, kuna oma tarbeks on vajalik ka mulla ja täitepinnase võtt.	Osaliselt arvesse võetud. Kaitse-eeskirja on täiendatud nii, et piiranguvööndis on lubatud liiva-, kruusa-, savi- ja maa-ainese- (välja arvatud orgaanilised setendid) kaevandamine omatarbeks kaitseala valitseja nõusolekul.
46.	Vetka 14303:001:0020	5,5	5,5	Teeb ettepaneku sõnastada § 19 lõike 1 punkt 5 järg- miselt: „uute hoonete püstitamine väljaspool taluhoonestuse algseid kohti detailplaneeringut kehtestamata“.	Osaliselt arvesse võetud. Tegemist on LKSi § 31 lõike 2 punkti 8 leevendusega, kusjuures lubatakse ehitada olemasolevale hoonestusalale ja taluõuede algsetes kohtades, piirates kaitseala valitseja võimalikku suva lubada püstitada ehitisi väljaspool varasemaid hoonestusalasid.
47.	Vetka 14303:001:0020	5,5	5,5	Teeb ettepaneku § 19 lõike 1 punkt 6 välja jätta, kuna Silla piiranguvööndis ei peaks olema erisusi võrreldes teiste piiranguvöönditega.	Jäetud arvesse võtmata. Silla piiranguvöönd on keset loodusmaastiku laama asuv vöönd, kus inimõju peaks jääma minimaalseks.
48.	Vetka 14303:001:0020	5,5	5,5	Teeb ettepaneku § 19 lõike 1 punkt 9 välja jätta või kompromissettepanekuna viia sisse § 19 lõikesse 2 punkt 4 t sõnastuses „uute ehitiste püstitamine või olemasolevate ehitiste väliskonstruktsioonide muutmine“.	Osaliselt arvesse võetud. Punkt on lisatud LKSi § 31 lõike 2 punkti 8 leevendamiseks. Loetelu on lisatud punkti paremaks mõistmiseks. Vastavalt ettepanekule on täiendatud loetelu punkte järgmiselt: 4) kaitse- eesmärgile mittevastavate hoonete lammutamine ja ümberehitamine;

					5) eksperdihinnangu kohaselt lagunenud hoonete lammutamine ning rekonstrueerimine.
49.	Vetka 14303:001:0020	5,5	5,5	Teeb ettepaneku § 3 välja jätta ning jätta valitseja LKSi ja eraldiseisvate õigusaktide määrata, kuna LKSi § 11 lõikest 1 ei tulene, et kaitseala valitsejaks on Karula Rahvuspargi Administratsioon.	Ekslik arvamus. Tulenevalt LKS § 10lg 1 ja §11 lg 1 p 4 määratakse valitseja kaitse-eeskirjaga.
50.	Vetka 14303:001:0020	5,5	5,5	Leiab, et kuna 16.10.2004 toimunud avalikul arutelul esitatud ettepanekud tooksid kaitse-eeskirja eelnõusse põhimõttelisi parandusi, siis tulenevalt LKSi §-dest 8 ja 9 tuleks pärast paranduste sisseviimist korraldada uus avalik väljapanek.	Ekslik arvamus. Avaliku arutelu tulemusena ei ole põhiseisukohad muutunud. Parandustest lähtudes on lisatud maaomanike suhtes leevendusi, mitte ei ole kaitse-eeskirja rangemaks muudetud.
51.	Vetka 14303:001:0020	5,5	5,5	Leiab, et ekspert ei kirjeldanud avalikul arutelul LKSi §-st 8 tulenevalt kaitseala kaitse alla võtmise eeldusi vastavalt LKSi § 13 lõikele1, mis oleks põhjendanud kaitseala kaitse alla võtmise menetluse algatamist.	Ekslik arvamus. Pille Tomson põhjendas kaitse-eeskirja muutmise vajadust avalikustamise koosolekul põhjalikult.
52.	Vetka 14303:001:0020	5,5	5,5	Palub kaitse-eeskirjas nimetatud kohanimedes lähtuda maaüksuste ametlikult kinnitatud või kohanimede registris ametlikult kinnitatud kirjapildist.	Osaliselt arvesse võetud. Võõndi nimede juures lähtutakse Võru Instituudi pakutud nimedest. Maaüksuse nimesid on kasutatud vastavalt kinnisturegistrile ning muid kohanimedid vastavalt põhikaardile.
53.	Karula valla volikogu liige	0	0	Leiab, et ei ole põhjendatud Kaatsi järve ümbrusse loodusreservaadi loomine, kuna Kaatsi järvel ja selle kallastel on käidud kalastamas ning seal ei suudeta tagada järelevalvet täielikust liikumiskeelust kinnipidamise kontrollimiseks. Võiks	Jäetud arvesse võtmata. Pool aastast (suvisel ajal, mil järelevalve tagamine on raskeim) on nagnii vaja liikumiskiirangut järgida, ülejäänud ajal on liikumiskiirangu tagamine lihtne.

				piirduda Kaatsi järve ümbruse määramisega sihtkaitsevööndisse ja tähtajalise liikumiskeelu kehtestamisega.	
54.	Karula valla volikogu liige	0	0	Teeb ettepaneku kõik talumaad (sealhulgas ka kinnistusse kandmata) kanda sihtkaitsevöönditest piiranguvöönditesse.	Jäetud arvesse võtmata. Sihtkaitsevööndite moodustamisel ei lähtunud maa omandivormist, vaid ala kaitseväärtustest ning nende kaitseks vajalikest piirangutest. Kaitse-eesmärgid on sätestatud vöönditi.
55.	Karula valla volikogu liige	0	0	Leiab, et omaniku loal tuleb lubada telkida ja lõket teha ka väljaspool õuemaad.	Osaliselt arvesse võetud. Kaitse-eeskirja on täiendatud sättega, et omanikul on lubatud telkida oma kinnistu piires. Raie ja põllumaa hooldustööde käigus lõkke tegemine on kaitse-eeskirjaga lubatud tööde osana võimalik.
56.	Karula valla volikogu liige	0	0	Teeb ettepaneku kaitse-eeskirja eelnõu § 14 lõike 2 punktis 3 jpeaks tähtaeg olema 01. aprillist 31. juulini.	Arvesse võetud. Ühtlustatud LKSi §-ga 50. Kalakotka pesitsuspaigas on liikumispiirang 15. märtsist 31 augustini. Põrgujärve vööndis on liikumispiirang 1. veebruarist 31. augustini tulenevalt metsise kaitsekorralduskavas soovitatust ning kalakotka pesitusaegsest liikumispiirangust.
57.	Karula valla volikogu liige	0	0	Teeb ettepaneku Juudimõtsa piiranguvööndit mitte laiendada Taheva valda ning muuta seal Karula rahvuspargi välispiiri, kuna pole mõtet luua puhverala Tsirguliina-Mõniste 110 kV elektriliinile (kaitsealast tuleb välja jätta ka selle elektriliini trass).	Arvesse võetud.
58.	Karula valla volikogu liige	0	0	Leiab, et Silla piiranguvööndis tuleb lubada Lauksilla, Vana-Lauksilla ja Lillemäe taluhoonestuse taastamine, et mitte teha valikut vööndis asuvate talude	Osaliselt arvesse võetud. Loetellu lisatud Vana-Lauksilla ja Lauksilla talukohad. Taluhoonete taastamine ei ole lubatud Lillemäe talukohas, mis on täielikult hävinud karjääri

				vahel.	tõttu.
59.	Karula valla volikogu liige	0	0	Arvab, et tuleks lubada uute hoonete püstitamist väljaspool taluhoonete algseid kohti, kuna kaitseala üheks kaitse-eesmärgiks on Lõuna-Eestile iseloomuliku kultuuripärandi kaitse ja Karulale on iseloomulik talude jagamine vendade, õdede jne vahel.	Osaliselt arvesse võetud. Tegemist on LKSi § 31 lõike 2 punkti 8 leevendusega, kusjuures lubatakse ehitada olemasolevale hoonestusalale ja taluõuede algsetes kohtades, piirates kaitseala valitseja võimalikku suva ehitiste lubamiseks väljaspool varasemaid hoonestusalasid. Traditsioonilise taluarhitektuuri ja asustusstruktuuri säilitamine on üks peamisi kaitse-eesmärke.
60.	Karula valla volikogu liige	0	0	Arvab, et rikutud veerežiimiga metsaaladel tuleks lubada teha lageraiet, kuna viimase kümne aastaga on hävinud sadu hektareid metsi ning sadu hektareid metsi on veel hävimas. Ilma inimese sekkumiseta ei taastu nendel aladel metsakooslus kümnete aastate jooksul.	Osaliselt arvesse võetud. Sihtkaitsevööndis pole võimalik lõppraideid lubada. Kaitse-eeskirja on täiendatud sättega, et turberaiet võib teha kobraste üleujutatud aladel Rebäsemõisa-Kolski, Mähkli, Kaika ja Jõeperä piiranguvööndis, kusjuures kobraste üleujutatud aladel võib turberaiet teha § 14 lõikes 4 ¹ sätestatust nooremates puistutes.
61.	Karula valla volikogu liige	0	0	Leiab, et oleks vajalik taastada endine veerežiim lõhkudes kopratamme.	arvesse võetud. Kopratammide lõhkumine on reguleeritud ulukite arvukuse reguleerimise lubamisega võõnditi.
62.	Karula valla volikogu liige	0	0	Leiab, et kaitse-eeskirjades tuleb kehtestada kaitsekorrast tulenevate piirangute õiglane kompenseerimine ja õiglaste kompensatsioonide suurused, kuna maamaksusoodustus ei korva omanikule tekitatud kahju, maaüksuselt saamata jäävat tulu ning kooskõlastuste saamiseks tehtavaid täiendavaid kulusid.	Märkus ei ole asjakohane. Pole võimalik lahendada kaitse-eeskirjaga.
63.	Karula valla volikogu liige	0	0	Leiab, et kaitse-eeskirja § 19 lõikes 3 nimetatud kohustuslikku tegevust ei	Arvesse võetud. Tuleb asendada sõnaga vajalik tegevus.

				peaks eelnõus nimetama, kuna maaomanikule ei saa panna kohustust teha rahalisi väljaminekuid nõudvaid töid.	
64.	Karula valla volikogu liige	0	0	Leiab, et kaitse-eeskirjas tuleb määrata, kuidas kompenseeritakse kaitseala valitseja tegevuse või tegevusetusega tekitatud kahju.	Märkus ei ole asjakohane. Kaitse-eeskirja sisu on määratud LKSi § 12 lõikega 2, mis ei käsitle saamata tulu hüvitamise sätestamist kaitse-eeskirjas.
65.	Karula valla volikogu liige	0	0	Teeb ettepaneku lubada piiranguvööndi metsades lageraiet väikeste lankidena või veerraietena, kuna kaitsemetsad peavad olema püsivad ning neis kasutatavad raied peavad tagama metsa uuenemise.	Jäetud arvesse võtmata. Piirangu- vööndite metsades tehakse peamiselt valikraiet. Häile saab teha ka muude raiete käigus. Kaitse-eeskirjaga on lubatud turberaie hall-lepikutes ja kobraste üleujutatud aladel Rebäsemõisa-Kolski, Mähkli, Kaika ja Jõeperä piiranguvööndis, kusjuures neil aladel võib turberaiet teha sätestatust nooremates puistutes.
66.	Karula valla volikogu liige	0	0	Teeb ettepaneku lubada kalapüüki kõigil kaitsealale jäävatel järvedel.	Jäetud arvesse võtmata. LKS lubab keelata kalapüüki kõikidel järvedel, kaitse-eeskirjas on tehtud leevendus kõikide piiranguvööndis ja mõnede sihtkaitsevööndis asuvate järvede osas. Keelatud on kalapüük ökoloogiliselt väärtuslikes järvedes.
67.	Karula valla volikogu liige	0	0	Teeb ettepaneku toimetada kaitse-eeskirja eelnõu keele seisukohalt. Ida-Võrumaal kasutatav võru keel erineb Karulas kasutatavast võru keelest. Seda tuleb arvestada vööndi-, kohanimede jms. juures. Lähtuda tuleb Karula traditsioonilistest kohanimedest, mitte neid moonutada. Tuleb kasutada veekogude registrinimesid.	Arvesse võetud. Vööndi nimede kasutamisel lähtutakse Võru Instituudi pakutud nimedest. Maaüksuse nimesid on kasutatud vastavalt kinnisturegistrile ning muid kohanimedest vastavalt põhikaardile.
68.	Karula valla volikogu liige	0	0	Leiab, et olemasolevate hoonete väliskonstruktsioonide muutmiseks nõusoleku	Osaliselt arvesse võetud. Punkt on lisatud kaitse-eeskirja LKSi § 31 lõike 2 punkti 8 leevendamiseks.

73.	Vana-Hauka 14303:001:0038	7,9	7,9	Teeb ettepaneku muuta § 19 lõike 1 punkti 4, et oleks võimalik süvendada, puhastada veekogusid ja muuta nende veetaset ning kaldajoont.	Arvesse võetud. Piiranguvõõndis on lubatud veekogude kuju ja veetaseme muutmine ning veekogude kallaste kahjustamine olemasolevate tiikide puhastamisel kaitseala valitseja nõusolekul.
74.	Vana-Hauka 14303:001:0038	7,9	7,9	Teeb ettepaneku § 19 lõike 1 punktis 5 lubada ka muu otstarbega, mitte ainult põllumajandusrajatiste (varjualuste, puukuuride, aitade jne) püstitamist, ja et oleks võimalik õueala planeeringut muuta.	Ekslik arvamus. Olemasoleval hoonestusalal ja taluõuede algses kohas võib uusi hooned ehitada ka uutele vundamentidele.
75.	Vana-Hauka 14303:001:0038	7,9	7,9	Teeb ettepaneku § 19 lõike 1 punktis 9 ära jätta alapunktid. Kuna iga ehitise ja juhtum on kohaspetsiifiline, siis on otstarbekas mitte eristada detaile, mida ehitise juures muuta võib, vaid lähtuda igast objektis eraldi.	Osaliselt arvesse võetud. Loetelu on täiendatud punktidega 4 ja 5 ja 4) kaitse-eesmärgile mittevastavate hoonete lammutamine ja ümberehitamine; 5) eksperdihinnangul lagunenud hoonete lammutamine ning rekonstrueerimine. Täiendused muudavad leevenduse rakendamise paindlikumaks.
76.	Vana-Hauka 14303:001:0038	7,9	7,9	Leiab, et § 19 lõike 2 p1 kordab § 19 lõike 1 punkti 1.	Arvesse võetud, parandus sisse viidud.
77.	Vana-Hauka 14303:001:0038	7,9	7,9	Teeb ettepaneku rakendada Karula Rahvuspargis naabrivalvet, korraldada maaomanike ja Karula Rahvuspargi Administratsiooni vahelisi arutelusid vähemalt kord aastas, suurendada Karula Rahvuspargi poolset kontrolli maa-alal toimuva üle, eelkõige silmas pidades rahvuspargi külastajaid, parandada kohalike elanike informeerimiseks info kättesaadavust, korraldada koolitusi ja harida kohalikke inimesi eesmärgiga teavitada neid rahvuspargis olevatest väärtustest.	Ettepanek ei ole asjakohane.

78.	Jahiühistu Elk juhatus liige	0	0	Teeb ettepaneku lubada jahilukite arvukuse reguleerimist ka Kaugjärve sihtkaitsevööndis. Kuna seal liigub rohkelt seenelisi, marjulisi ning kalamehi peaks jaht toimuma talvel.	Jäetud arvesse võtmata. Kaugjärve sihtkaitsevööndis on ka senise kaitse-eeskirjaga jahipidamine keelatud, et tagada loomastikule piisava suurusega puhkeala. Inimese liikumine seal keelatud ei ole.
79.	Jahiühistu Elk juhatus liige	0	0	Teeb ettepaneku lubada jahilukite arvukuse reguleerimist ka Palu-Labassaarõ sihtkaitsevööndi osas (v.a AS 170 ja AS 182), kuna enamikku Palu-Labassaarõ sihtkaitsevööndi kvartalitest külastavad intensiivselt marjulised ja seenelised ning seetõttu ei ole põhjendatud ka jahikeeld.	Jäetud arvesse võtmata. Palu-Labassaarõ sihtkaitsevööndis on ka senise kaitse-eeskirjaga jahipidamine keelatud, et tagada loomastikule piisava suurusega puhkeala.
80.	Jahiühistu Elk juhatus liige	0	0	Teeb ettepaneku lubada jahilukite arvukuse reguleerimist ka Silla piiranguvööndi teise lahustüki Antsla vallale kuulavas osas, kuna sellele piiranguvööndile on hea juurdepääs, inimesed elavad suviti kohapeal ja seda külastavad ka marjulised ja seenelised.	Jäetud arvesse võtmata. Silla piiranguvööndi väikesepinnalist lahustüki ümbritsevas sihtkaitsevööndis on kaitse-eeskirjaga jahipidamine keelatud, et tagada loomastikule piisava suurusega puhkeala, seega ei ole põhjendatud ka sihtkaitsevööndi massiivis oleval talukohal jahipidamist lubada.
81.	Jahiühistu Elk juhatus liige	0	0	Teeb ettepaneku kehtestada Kaugjärve, Põrgjärve ja Palu-Labassaarõ sihtkaitsevöönditele eraldi jahiaeg 01. oktoobrist 31. jaanuarini.	Jäetud arvesse võtmata. Nimetatud sihtkaitsevööndites on ka senise kaitse-eeskirjaga jahipidamine keelatud, et tagada loomastikule piisava suurusega puhkeala.
82.	Rõõmu 28902:003:0641 28902:003:0642	88,7	88,7	Omanik teeb ettepaneku arvata kogu Rõõmu kinnistu piiranguvööndisse. Piiranguvööndis ei riku Karula RP valitsejaga kooskõlastatud metsamaa majandamine oluliselt ümbritsevate riigimetsade sihtkaitsefunktsiooni. Metsamaa majandamise eesmärk oleks talumajapidamises	Jäetud arvesse võtmata. Võrreldes kehtiva kaitse-eeskirjaga on kinnistule jäävat piiranguvööndit laiendatud. Tegemist on erastatud maaga, mille kohta omanik teadis, et ta erastab sihtkaitsevööndi piirangutega maa-ala.

				vajamineva puidu saamine ja elukeskkonna kujundamine. Suure osa kinnistul asuvate metsade arvamine sihtkaitsevööndisse asetaks suurema tarbepuidu saamise surve majandatavatele metsadele.	
83.	Rõõmu 28902:003:0641 28902:003:0642	88,7	88,7	Teeb ettepaneku piiranguvööndisse ja majandatavaks jätta Konnumäel ja Tinudel asuvad rohumaad. Neile on olemas sihtotstarbeline kasutus karjatamise ja söödavarumise näol ning nende tekitatud vahelduv maastik rikastab elukeskkonda nii taimedele, loomadele-lindudele, kui ka inimestele.	Arvesse võetud. Tinu ja Konnumäe sihtkaitsevööndites on poollooduslike koosluste hooldamine vajalik tegevus.
84.	Värtemäe 14303:001:0911 14303:001:0912 14303:001:0913	48,5	48,5	Omanik teeb ettepaneku Pääsusilma maaüksuse juures viia osa õuemaad ümbritsevast sihtkaitsevööndist piiranguvööndisse.	Arvesse võetud.
85.	Värtemäe 14303:001:0911 14303:001:0912 14303:001:0913	48,5	48,5	Leiab, et liikumispiirang Rebäse sihtkaitsevööndis pole sellises ulatuses põhjendatud.	Arvesse võetud. Rebäse sihtkaitsevööndis liikumispiirangut ei kehtestata.
86.	Värtemäe 14303:001:0911 14303:001:0912 14303:001:0913	48,5	48,5	Leiab, et osal sihtkaitsevööndi järvedest pole paadisõitu vaja lubada.	Arvesse võetud.

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Karula rahvusparki kaitsekorra kavandamisel on lähtutud "Looduskaitseaduses" esitatud nõuetest ning arvesse võetud vastavust Euroopa Liidu õigusele, eelkõige EÜ nõukogu direktiivile 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loomastiku ja taimestiku kaitse kohta ja EÜ nõukogu direktiivile 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta. Karula rahvusparki jääv ala on Vabariigi Valitsuse 2004. a 05. augusti korralduse nr 615-k "Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri" punkti 2 alapunkti 83 kohaselt määratud Natura 2000 võrgustiku alaks.

5. Määruse mõju ja rakendamiseks vajalikud kulutused

Määruse jõustumisele peab järgnema erinevate maamaksumäärade kinnitamine, mis tuleneb määrusega kehtestatavatest majanduspiirangutest. Sellega korrigeeritakse ühtlasi valdade eelarvesse laekuva ja riigi eelarvest kompenseerimist vajava maamaksu suurust.

Määruse jõustumine ei too kaasa uute organisatsioonide moodustumist.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub "Riigi Teataja seaduse" § 5 lõikega 5 sätestatud ajal.

7. Eelnõu kooskõlastamine

Karula rahvuspargi kaitse-eeskirja eelnõu ja seda käsitleva eksperdiarvamuse on kiitnud heaks Võru Maavalitsus, Valga Maavalitsus, Antsla Vallavalitsus, Karula Vallavalitsus, Taheva Vallavalitsus, Antsla Metskond ja Taheva Metskond.

Määruse ettevalmistamisel on käsitletud järgmisi omavalitsuste ja metuskondade ettepanekuid:

Märkuse tegija	Märkuse sisu	Tulemus
Antsla Vallavalitsus	Ettepanek täpsustada eelnõu § 19 lõike 2 punktis 6 sulgudes märgitud õuema määratlust (mis on õuema, kui suur see on jne), sest eelnõus esitatud sõnastuses oli see segadusttekitav. Rahvuspargi kinnisasja omanikele jääb arusaamatuks, miks ei või näiteks pereüritusele kutsutud rohkem kui 20 külalist viibida omaniku kinnistu piires.	Pereüritus ei ole rahvaüritus. Rahvaüritus on avalik üritus.
Antsla Vallavalitsus	Piirangute kehtestamisel tuleks arvestada ka rahvuspargi territooriumile jäävate kinnisasjade omanike ja maa kasutajate huve.	Kaitse-eeskirja eelnõu koostamisel on arvesse võetud nii kohalike elanike kui maaomanike huve, kuid samal ajal on arvesse võetud ka loodus- ning maastikuväärtusi ning haruldaste liikide leiupaiku.
Antsla Metskond	Pikassilla soos kalakotkas ei pesitse enam. Ta pesitses seal ainult ühe aasta. Kuna sooala on vähese inimõjuga, säilivad selle soo väärtused ka siis, kui teda kaitse alla ei võeta, ja puhvertsoone ei ole mõtet sinna teha, kuna seal on noored metsad mis nõuavad hooldamist.	Pikassilla soo arvati liidetavate alade hulka mitte kui kalakotka elupaik vaid kui väärtuslik märgala. Tegemist on Natura 2000 loodusdirektiivi I lisasse kuuluva elupaigatüübiga.
Antsla Metskond	Sooalal Ubajärvest loodes ja põhjas ei ole metsise praeguse mänguala väljumist senistest kaitseala piiridest täheldatud. Metsis kasutab toitumispaikadena väga meelsasti majandusmetsi, sel aastal on täheldatud, et metsis on kahjustanud metsakultuure. RMK keskkonna juhtimise süsteem on tunnustatud vastavaks rahvusvahelisele keskkonnajuhtimise standardile ISO 14001 ja samaaegselt sertifitseeris RMK oma metsamajandussüsteemi vastavalt rahvusvahelisele säästva metsanduse FSC standardile. Arvestades neid tõsiasju ning ka seda, et metsise arvukus on viimase paari kümnendi jooksul Antsla metuskonna aladel tõusnud, ei ole metsise kaitseks erilisi muudatusi tarvis teha. Muudatused toovad endaga kaasa asjatut bürokraatiat ja mitmeti mõistmisi. Näiteks võiks tuua metsise mänguala kvartalid SR391 ja SR392. Rahvuspark on pannud ala	Nimetatud sooala liitmine pole planeeritud üksnes metsise pärast, vaid ka ala (Kuutsisaare soo) loodusliku terviklikkuse tagamiseks.

sihtkaitsevõõndisse, ala kasvab alusmetsa täis ja
metsis peab sealt lahkuma.

Villu Reiljan
Minister

Annika Velthut
Kantsler